

KULTTUURI- JA VAPAA-AIKALAUTAKUNTA 20.4.2023

KULTTUURI- JA VAPAA-AIKALAUTAKUNTA

Palvelualueet ja palveluyksiköt:

Kulttuuri

- Kirjasto
- Museo- ja kulttuuripalvelut
- IT-museo

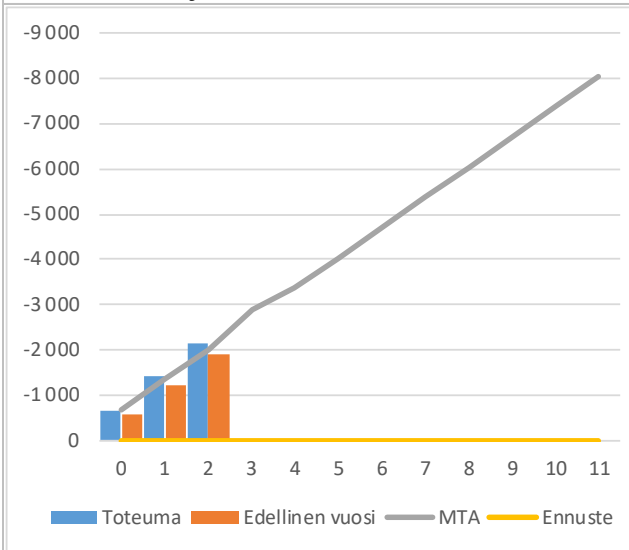
Vapaa-aika

- Alueellinen nuorisotyö ja tapahtumapalvelut
- Liikuntapaikat ja ulkoilupalvelut
- Uimahalli- ja terveystoimintapalvelut

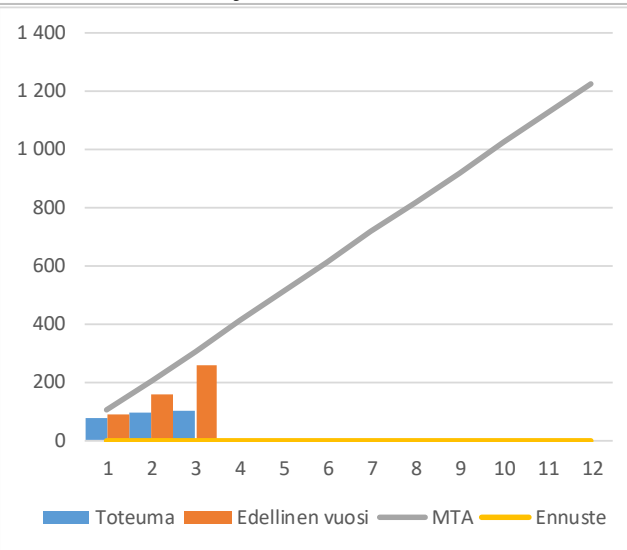
Tuloslaskelma (käyttötalous) €1 000	* MTA = muutettu talousarvio		** TA = alkuperäinen talo		
	Kum. 3/2023	Tot.-% / MTA*	Kum. 3/2022	Tot.-% / TP 2022	MTA 2023*
Toimintatuotot	103	8,4%	259	20,5%	1 228
Myyntituotot	6	11,5%	4	9,2%	53
Maksutuotot	77	8,7%	117	14,6%	887
Tuet ja avustukset	2	6,2%	95	77,6%	27
Muut toimintatuotot	18	6,8%	43	14,7%	262
Toimintakulut	-2 257	24,2%	-2 164	23,3%	-9 333
Henkilöstökulut	-926	23,3%	-869	22,2%	-3 978
Palvelujen ostot	-395	25,5%	-337	20,1%	-1 545
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-178	32,6%	-163	27,7%	-548
Avustukset	-3	1,3%	-57	26,7%	-258
Muut toimintakulut	-755	25,1%	-738	25,5%	-3 005
Toimintakate	-2 154	26,6%	-1 905	23,7%	-8 105
Vuosikate	-2 154	26,6%	-1 905	23,7%	-8 105
Poistot ja arvonalentumiset	-53		-67	24,7%	
Tilikauden tulos	-2 207	27,2%	-1 971	23,8%	-8 105
Tilikauden yli-/alijäämä	-2 207	27,2%	-1 971	23,8%	-8 105

Palveluyksikkötarkastelu	* MTA = muutettu talousarvio		** TA = alkuperäinen talo		
	Kum. 3/2023	Tot.-% / MTA*	Kum. 3/2022	Tot.-% / TP 2022	MTA 2023*
€1 000					
☐ Toimintatuotot	103	8,38%	259	20,49%	1 228
☐ 1834 SIVISTYS -TOIMIALUE	103	8,38%	259	20,49%	1 228
☐ 18345 KULTTUURI- JA VAPAA-AIKALAU	103	8,38%	259	20,49%	1 228
☐ 183450 Kulttuuri	52	16,50%	104	30,03%	313
1834500 Kirjasto	9	16,83%	71	65,33%	56
1834520 Museo- ja kulttuuripalvelu	42	16,42%	32	13,73%	258
☐ 183460 Vapaa-aika	51	5,60%	156	16,91%	915
1834602 Liikuntapaikat ja ulkoilup	-35	-10,54%	38	10,88%	330
1834610 Uimahalli- ja terveysliikun	86	14,98%	118	20,82%	574
1834803 Alueellinen nuorisotyö ja	0	-0,65%	0	3,10%	11
☐ Toimintakulut	-2 257	24,18%	-2 164	23,30%	-9 333
☐ 1834 SIVISTYS -TOIMIALUE	-2 257	24,18%	-2 164	23,30%	-9 333
☐ 18345 KULTTUURI- JA VAPAA-AIKALAU	-2 257	24,18%	-2 164	23,30%	-9 333
☐ 183450 Kulttuuri	-916	22,52%	-904	23,20%	-4 066
1834500 Kirjasto	-554	25,24%	-537	25,23%	-2 194
1834520 Museo- ja kulttuuripalvelu	-352	19,28%	-350	20,62%	-1 823
1834550 IT-museo	-10	21,25%	-17	23,82%	-49
☐ 183460 Vapaa-aika	-1 341	25,47%	-1 260	23,37%	-5 267
1834602 Liikuntapaikat ja ulkoilup	-572	26,06%	-566	23,32%	-2 195
1834610 Uimahalli- ja terveysliikun	-517	26,18%	-479	23,43%	-1 976
1834803 Alueellinen nuorisotyö ja	-252	23,00%	-216	23,36%	-1 096
Toimintakate	-2 154	26,58%	-1 905	23,74%	-8 105
Vuosikate	-2 154	26,58%	-1 905	23,74%	-8 105
☐ Poistot ja arvonalentumiset	-53		-67	24,73%	
Tilikauden tulos	-2 207	27,23%	-1 971	23,77%	-8 105
Tilikauden yli-/alijäämä	-2 207	27,23%	-1 971	23,77%	-8 105

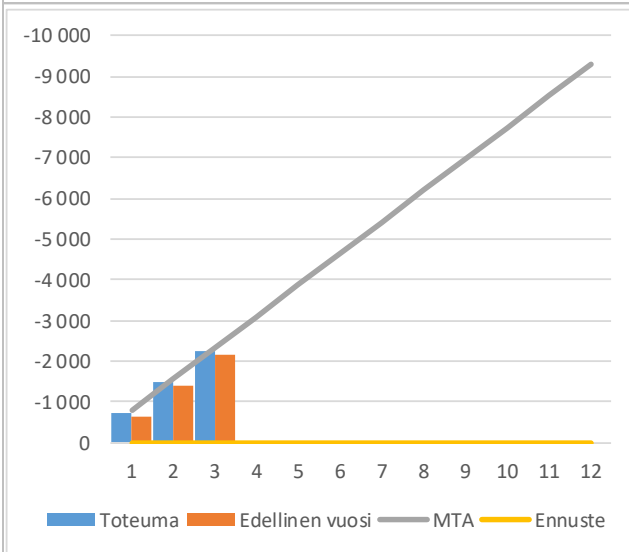
**Toimintakatteen kuukausitoteumat
(vertailu edelliseen vuoteen, muutettuun
talousarvioon ja ennusteeseen) 1000€**

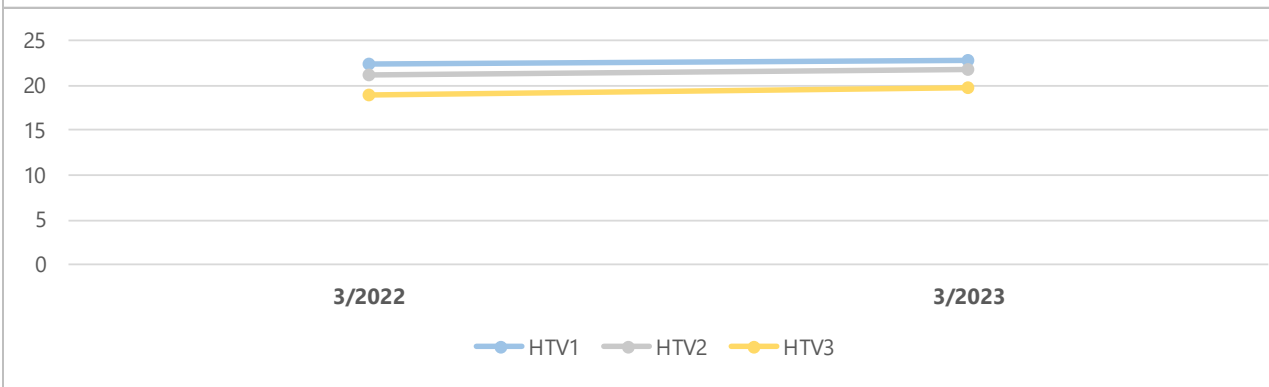
**Toimintatuottojen kuukausitoteumat
(vertailu edelliseen vuoteen, muutettuun
talousarvioon ja ennusteeseen) 1000€**

**Toimintakulujen kuukausitoteumat
(vertailu edelliseen vuoteen, muutettuun
talousarvioon ja ennusteeseen) 1000€**

Kumulatiiviset henkilötyövuodet (HTV1, HTV2 ja HTV3)

	3/2022	3/2023	Muutos	Muutos
HTV1	22,4	22,7	0,3	1,5 %
HTV2	21,2	21,8	0,6	2,9 %
HTV3	18,9	19,7	0,8	4,2 %

HTV1 = palveluksessaolopäivien lukumäärä kalenteripäivinä / 365 * (osa-aikaprosentti/100)

HTV2 = palkallisten palveluksessaolopäivien lukumäärä kalenteripäivinä / 365 * (osa-aikaprosentti/100)

HTV3 = palveluksessaolopäivien (vähennetty kaikki poissaolot) lkm kalenteripäivinä / 365 * (osa-aika-%/100)

Kumulatiiviset terveysperusteiset poissaolopäivät/HTV1

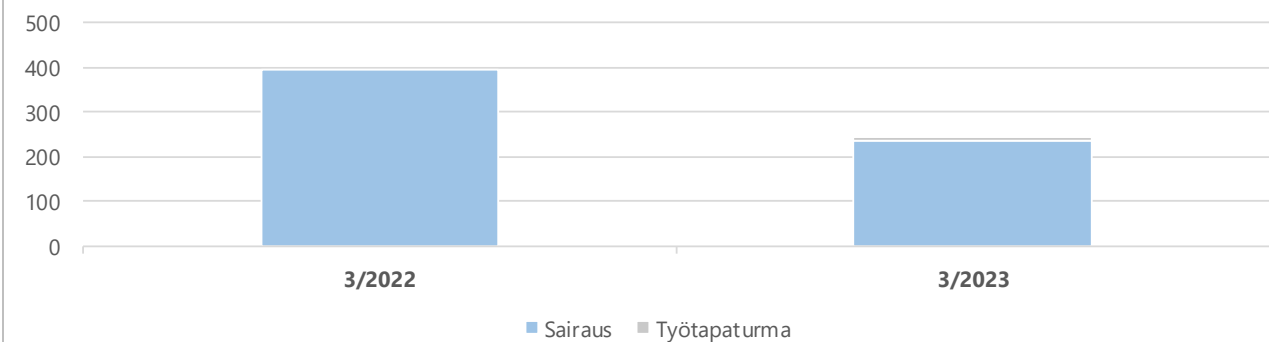
(terveysperusteiset poissaolot =
sairaus- ja työtapaturmapoissaolot)

Muutos edelliseen vuoteen (%)

Sairauspoissaolo-% = (sis. työtapaturmat)

(sairauspoissaolo-% = poissaolopäivät kum. /
(HTV1 kum. * 365))

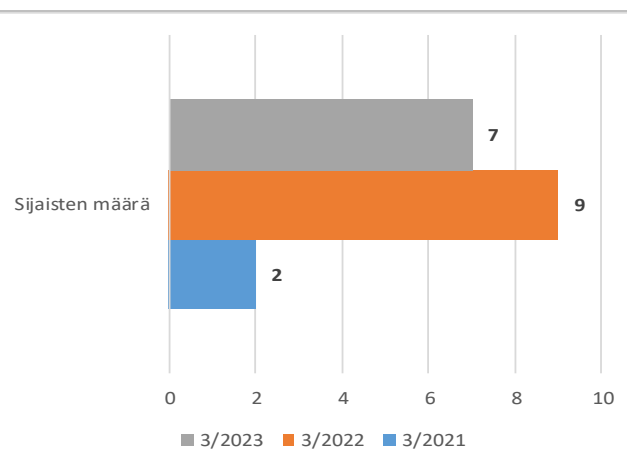
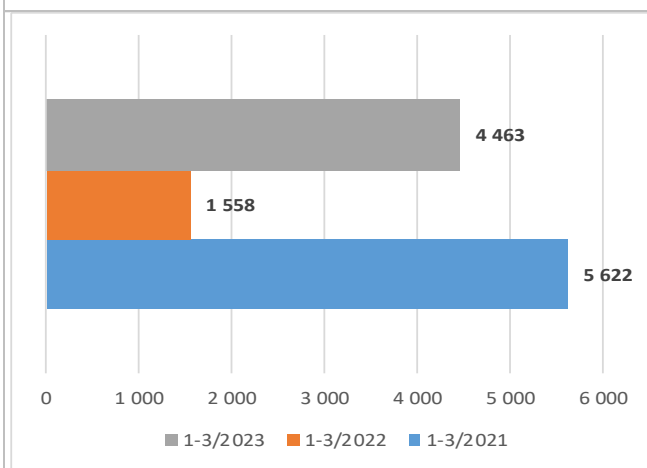
Kumulatiiviset terveysperusteiset (= sairaus ja työtapaturma) poissaolot kalenteripäivät

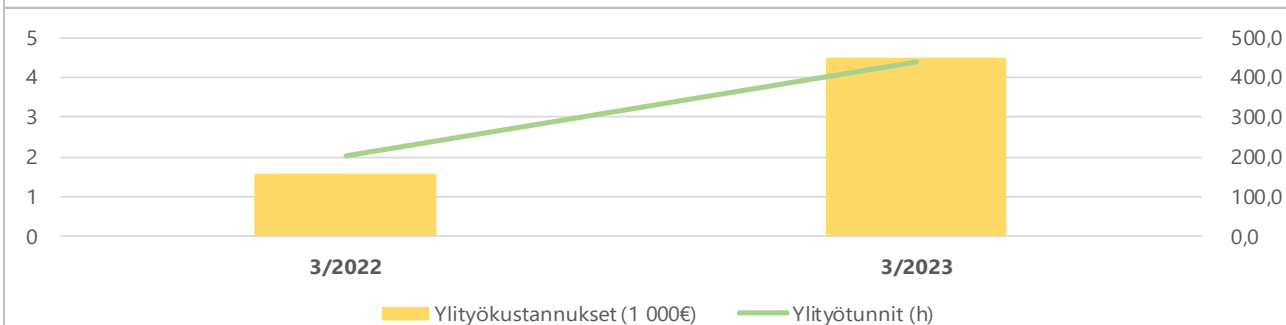
	3/2022	3/2023	Muutos	Muutos
Sairaus	394	236	-158	-40,1 %
Työtapaturma	7	7	7	
Yhteensä	394	243	-151	-38,3 %

Kumulatiiviset ylityöt

Sijaisten määrä

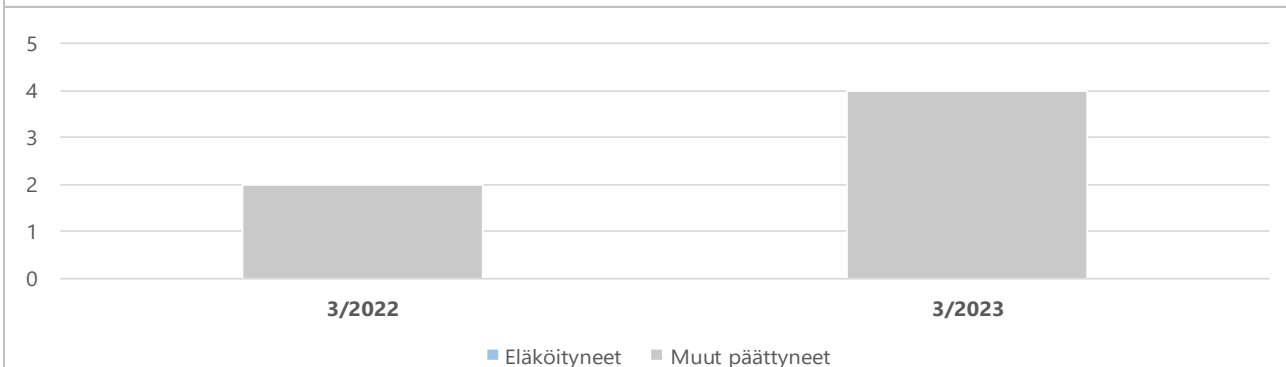

Kumulatiiviset ylityökustannukset (1 000 €) ja -tunnit (h)

	3/2022	3/2023	Muutos	Muutos
Ylityökustannukset (1 000€)	1 557,6	4 462,8	2 905,3	186,5 %
Ylityötunnit (h)	201,8	439,5	237,8	117,8 %

Kumulatiiviset vakituisen henkilöstön päätyneet palvelussuhteet

	3/2022	3/2023	Vaiht.-%	Muutos
Vakit. päätyneet palvelussuhteet	2	4	5,2 %	100,0 %
- joista eläköityneet				
Vakituisen henkilöstön lukumäärä	71	77		8,5 %

Vaihtuvuus% = Vakituisten päätyneet palvelussuhteet / vakituisen henkilöstön lukumäärä

Olennaiset tapahtumat koko toimialueella neljännesvuosikatsaus 03/2023

Sivistyksen toimialueella alkuvuonna 2023 on järjestetty alkuvuodesta palvelut ja toiminta normaalisti tavoitteiden mukaisesti. Varhaiskasvatuksen ja koulujen toiminnassa on voitu keskittyä yhteisöllisyyteen ja yhteistyöhön. Palveluiden käyttöaste on palautunut joko koronaa edeltävälle tasolle tai kasvanut. Kävijämäärät nuorisotyössä, kirjastoissa, museoissa, uimahallissa ja ulkoliikuntakohteissa ovat olleet hyviä. Varhaiskasvatuksessa paikkojen riittävyys on edelleen haasteena.

Sivistyksen toimintakulttuurin ja johtamisen vahvistamista sekä laadun ja arvioinnin kehittämistä on tehty yhdessä palvelualueiden kanssa toimialueen esihenkilöiden ja hallinnon yhteisissä kehittämissaamuissa. Alkuvuodesta on keskitytty toimintaympäristön analyysiin talousarviota 2024 varten sekä sivistyksen kärkikunta-kriteeristön luomiseen kaikilla palvelualueilla.

Lasten, nuorten ja perheiden hyvinvoinnin edistämiseksi olemme toimineet LANUPE-ryhmässä ja HYTE-ryhmässä. Olemme mukana laatimassa hyvinvointialueen perhekeskuksen toimintasuunnitelmaa, jonka luonnosta on valmistunut alkuvuoden aikana.

Lapsiystävällinen kunta -työ on käynnistynyt koordinaatioryhmän alkukoulutuksella helmikuussa ja valtakunnallisella koordinaattoreiden tapaamisella maaliskuussa. Kevään aikana laaditaan aikataulu ja toimintamuodot alkukartoituksen tekemiseksi kunnan eri toimialueilla ja lasten ja nuorten kuulemisen toteuttamiseksi.

Palveluverkkotyö on edennyt suunnitelmallisesti. Monion rakentaminen etenee aikataulussa ja Tuusulanjärven kampuksen työt edistyvät suunnitellusti. Rykmentinpuiston kampuksesta on allekirjoitettu sopimus ja toteutussuunnittelu on alkanut. Riihikallion kampuksen sopimus on allekirjoitettu ja rakentaminen alkaa huhtikuussa. Peltokaaren päiväkodin toteutussuunnittelu on käynnissä ja hanke etenee aikataulussa.

Kulttuurin ja varhaiskasvatuksen palveluverkon kehittäminen jatkuu Etelä-Tuusulan osalta ja siihen liittyvä selvitystyö on käynnissä ja etenee päätöksentekoon kesäkuussa.

Verkostotyössä Tuusulan kunta on toiminut aktiivisesti OPPIVA-verkostossa, Keski-Uudenmaan kuntien kasvatus- ja koulutusverkostoissa, Kuntoliiton verkostoperuskouluhankkeessa. Kehittämiseen suunnatuista valtionavustuksista keskeisimpiä alkuvuoden toteutuksia toimialueella ovat olleet

- XR-museon toteutuksen aloittaminen
- Varhaiskasvatuksen laadun, arvioinnin ja johtamisen kehittämisen jatkuminen sekä lasten tuen kehittäminen
- Tasa-arvoisten oppimisen mahdollisuuksien kehittäminen jatkuu varhaiskasvatuksessa ja perusopetuksessa Covid-rahoituksella ja tasa-arvorahoituksella
- Oppimisen digitaalisten muotojen kehittäminen jatkuu Uudet lukutaidot -hankkeessa
- Oppilaiden maksuttoman kerho- ja harrastustoiminnan kehittämisen jatkaminen
- Urheilukeskuksen saama valtion avustus Monitoimihallin ja sen ympäristön kehittämiseen

Varhaiskasvatus

Varhaiskasvatuksessa avattiin 1.1.2023 kaksi uutta pientä yksikköä, Rykmentintien päiväkotia Rykmentinpuistoon ja Neitoperhon päiväkotia Lahelaan. Lisäksi Jokelassa Notkokuiston avoin perhetupatoiminta siirtyi Jokelan keskusta ja päiväkodille avattiin uusi lapsiryhmä. Varhaiskasvatuksen henkilöstölisäysten ja uusien yksikköjen vuokrien kustannusvaikutuksia ei ole huomioitu vuoden 2023 talousarviossa. Määrärahamuutokset tuodaan päätettäväksi puolivuotiskatsauksen yhteydessä. Rykmentintien päiväkodin henkilöstökustannukset ovat vuodessa n. 450 000 euroa. Neitoperhonkujalla

toimii kaksi uutta lapsiryhmää, joiden kustannukset ovat vuodessa n. 260 000 euroa. Notkokuiston yhden lapsiryhmän kustannukset ovat n. 130 000 euroa. Rykmentintien päiväkodin ja Neitoperhon päiväkodin vuokratkustannukset ovat vuodessa yhteensä n. 180 000 euroa.

Kunnallisen varhaiskasvatuksen paikkatilanne on uusien yksiköiden avaamisesta huolimatta kriittinen. Palveluissa oli maaliskuun lopussa 1600 lasta, joka on 200 lasta enemmän kuin edeltävinä vuosina vastaavaan aikaan. Yksityisen varhaiskasvatuksen kanssa tehtävä yhteistyö vahvistuu palvelusetelin myötä. Ensi syksynä avataan kolme uutta lapsiryhmää, joihin palkataan yhdeksän uutta kasvattajaa, joita varten tulee perustaa uudet tehtävät. Kustannukset ovat viideltä kuukaudelta, elo-joulukuu, noin 160 000 euroa.

Kunnallisen varhaiskasvatuksen keskitetty rekrytointi vakituisiin kasvattajien tehtäviin toteutettiin helmi-maaliskuussa.

Varhaiskasvatuksen asiakasmaksut päivittyivät 1.3.2023 alkaen. Perheistä noin puolet kuuluu nyt maksuttoman varhaiskasvatuksen piiriin, kun aiemmin 0-maksuluokassa oli noin kolmasosa perheistä. Maksuttomuudella oletetaan olevan vaikutuksia perheiden käyttäytymiseen esimerkiksi toiminnan varaamiseen ja käyttämiseen liittyen. Aiemmin maksut ovat toimineet kannustimina käyttää palveluita todellisen tarpeen mukaisesti. Maksujen puuttuminen voi kasvattaa varhaiskasvatuksen palveluntarvetta.

Päiväkodin johtajien ja varajohtajien yhteinen valmentavan johtajuuden -koulutus käynnistyi tammikuussa. Kouluttajana toimii Taitotalo. Koulutus kuuluu osana syksyllä käynnistyneeseen laadun arvioinnin ja johtamisen kehittämishankkeeseen.

Varhaiskasvatuksen kuntatasoisen arvioinnin pohjana toimivat vuosittain toteutettavan observoinnin tulokset. Toiminnan havainnointi tapahtuu kaikissa yksiköissä päiväkodin johtajien ja varajohtajien toimesta Reunamo Research:in kanssa yhteistyössä. Tulosten perusteella määritellään kunnan keskeiset painopisteet ja täydennyskoulutukset toiminnan kehittämiseen tulevalle kaudelle. Kauden 2023-24 painopisteet ovat Kokopäiväpedagogiikka ja Lapsen osallisuus vertaisryhmässä.

1.8.2022 voimaan tulleen Varhaiskasvatuslain mukaisesti lapsen tuen tarpeen niin vaatiessa lapselle tehdään hallinnollinen päätös lapselle osoitetusta tehostetusta tai erityisestä tuesta ja tukipalvelusta. 31.3.23 mennessä varhaiskasvatuksessa oli tehty 88 lapselle päätös tehostetusta tai erityisestä tuesta tai tukipalveluista.

Oppimisen palvelut

Agenda2030 –opetusohjelma on otettu käyttöön ja se on vastaanotettu kouluilla hyvin.

Johtamisjärjestelmän kehittämisessä on todettu sijaisten hankinnan olevan suuri johtamisen resurssiin vaikuttava asia. Isoissa yksiköissä sijaisten hankkiminen vie 60-80% apulaisrehtorin työajasta. Sijaisten hankkimisen resurssointiin haetaan ratkaisuja ja erilaisia toimintamalleja kevään 2023 aikana osana talousarvion 2024 valmistelua. Koulusihteeriresurssi on jaettu uudestaan elokuusta 2023 alkaen huomioiden uusi tehtävä sekä tulevat palveluverkon muutokset.

Talousarviossa saadut uudet virat ja tehtävät on rekrytoitu ohjaajien vakinaistamista lukuun ottamatta. Tehtävät avataan vakituisesti täytettäväksi huhtikuussa. Ohjaajien kesäajan työjärjestelyjen prosessia on kehitetty.

Erityisopetuksen uudet virat on rekrytoitu. Laaja-alaisen erityisopetuksen suhdeluku oppilasta kohden on lukuvuonna 2023-24 yksiköstä riippuen.

Tuusulan mallin mieluisa ja maksuton harrastustoiminta jatkui tammi-helmikuussa 54 harrastusryhmässä.

Harrastustoimintaa on tarjolla kaikille Tuusulan perusopetuksen 1.–9. luokkalaisille ja harrastuspaikkoja kevätlukukaudella yli 800. Maaliskuussa haettiin lukuvuodelle 2023–2024 Erityisavustus Harrastamisen Suomen mallin toteuttamiseen sekä yhteistyössä vapaa-ajan palveluiden kanssa erityisavustus Harrastamisen Suomen mallin kehittämishankkeelle. Kehittämishankkeen tavoitteena on parantaa Harrastamisen Suomen mallin toteutuksen laatua Tuusulassa ja luoda toimiva yhteistyön malli vapaa-ajan palvelujen ja erityisesti nuorisotyön kanssa etsivän harrastustoiminnan kehittämiseksi.

Tuusulan lukioon haki yhteensä 220 ensisijaista opiskelijaa (Monio 153, Jokela 50, Kellokoski 17) aloituspaikkojen määrän ollessa 257 (Monio 162, Jokela 60, Kellokoski 35). Aloituspaiikat saadaan täyteen kaikissa toimipisteissä.

Monion johtoryhmä on jatkanut yksiköiden Monioon siirtymisen valmistelua. Monioon on laadittu pelastussuunnitelma ja muuttosuunnitelma. Irtokalustuksen, irtaimiston sekä AV- ja ICT-laitteiden tilaukset on valmisteltu ja suurelta osin toteutettu. Monion palvelukoordinaattori ja Monio-mestari on valittu ja myös opettajavalinnat on saatu tehtyä.

Prokoulu toiminta jatkuu kouluilla. Prokoulu kuntaohjaajien tiimi on laatinut Prokoulu toimintaan kuntatason vuosisuunnitelman, esitellään kevään yhteistapaamisessa. Kaikille yhteinen koulu -hanke on päättynyt helmikuussa 2023. Sitko- hankkeessa Koulupoissaolon puuttumisen mallin ja kouluvalmentajan käsikirjan viimeistely on jatkunut alkuvuoden ajan.

Tuusulan Opisto ja Tuusulan kuvataidekoulu muuttaa oppimisen palvelualueelta kulttuurin palvelualueelle 1.4.2023. Tavoitteena on lisätä yhteistyötä Tuusulan kunnan kulttuuritoimen kanssa entisestään säilyttäen ja entisestään tiivistäen yhteistyötä oppimisen palvelualueella.

Tuusulan Opisto ja kuvataidekoulu on ollut aktiivisesti mukana Monio-hankkeen viimeistelyssä. Tuusulan Opisto aloitti tammikuussa viimeisen opetuskautensa väistötiloissa ennen Monioon muuttoa syyskaudeksi 2023. Opetustarjonnassa tai opiskelijoiden määrässä ei ole kesken opetusvuoden suuria muutoksia aiempaan verrattuna, suurin kehittämispanos ja ”uutuudet” onkin suunnattu jo syksyyn ja Monioon.

Talousarvion näkökulmasta valmistavan opetuksen ryhmien osalta rahoitusta vuoden 2023 budjetissa on kahdelle ryhmälle ja ryhmiä on kuusi. Kustannusvaikutukset ovat noin 90 000 € yhtä ryhmää kohden.

Vapaa-ajanpalvelut

Ennaltaehkäisevän nuorisotyön ohjaajat kokevat, että nuorilla selkeä tarve keskusteluun aikuisen kanssa ja keskustelut aiheet ovat usein arkisia asioita. Tarve on myös konkreettiseen tukeen ja palveluohjaukseen. Nuorilta pyydetään palautetta ja ehdotuksia mm. nuorisotalojen ja alueen viihtyvyyden lisäämiseksi ja nuorten saamiseksi osaksi yhteisöä.

Avustuksien kokonaisuuden suunnittelu ja päivitystyö käynnistyi kuntatasoisesti.

Tuusulanjärven talviliikunta keräsi taas valtavasti ulkoilijoita alueelle. Vilkkaimpina päivinä liikkuja laskettiin olevan yli 10 000. Oheispalveluiden ja liikenteen sujuvuuden merkitys nousee tärkeäksi asiaksi suositussa matkailukohteessa.

Luonnonjääkenttien ylläpito oli vaihtelevan sään vuoksi haastavaa. Latukausi kesti 13 viikkoa, ensilumen ladun kausi jatkui vielä huhtikuussa.

Uimahallin kävijämäärät ovat kasvaneet edellisvuodesta 20%. Liikuntaryhmien kävijämäärät lisääntyvät pikkuhiljaa kohti koronaa edeltäviin vuosiin.

Uimahallin märkätiloille ja rakenteisiin suunnitellaan perusteellista korjausremonttia. Korjaus sulkee uimahallin normaalia pidemmäksi aikaa, arviovuosi toteutukselle 2024.

Monitoimihallin kilpailutus on käynnissä, hanke muuttaa urheilukeskusta ja alueen palvelutoimintaa merkittävästi. Hallin ympäristö suunnitellaan ja toteutetaan hankkeen yhteydessä kunnan hankkeena (Urkka-aukio, P-alue ja lähiliikunta-alue)

Tuusulan kunta palkitsi Topi Raitasen parhaana urheilijana ja valitsi liikunnan ja urheilun tunnustuspalkinnon saajaksi Raimo Stenvallin

Kulttuuri- ja museopalvelut sekä kirjastot

Kulttuuripalveluiden alkuvuosi on käynnistynyt vilkkaasti. Kävijämäärät kirjastoissa ja museoissa ovat olleet kasvavat ja valtaosa tapahtumista loppuunmyytyjä.

Tuusulan kirjasto siirtyy yhdessä muiden Kirkes-kirjastojen kanssa avoimen lähdekoodin Koha-kirjastojärjestelmän käyttäjiksi syyskuussa 2023. Käyttöönottoprojekti on edennyt suunnitelman mukaisesti.

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta myönsi 16.2. avustukset kulttuuri- ja taidetoimintaan vuodelle 2023. Toimijoille myönnettävien avustusten kokonaissumma oli 125 000 euroa. Tukea myönnettiin 54 kulttuuri- ja taidealan toimijalle.

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta myönsi Vuoden tuusulalainen kirjoittaja 2023 -tunnustuspalkinnon Silja Sillanpäälle, joka on työskennellyt ansiokkaasti lastenkulttuurin hyväksi.

Virtuaali-Tuusulan uudistettu versio julkaistiin helmikuussa. Sivustolla pääsee tutustumaan Tuusulan monipuoliseen historiaan ja kehitykseen.

Alkuvuonna saatettiin loppuun Keski-Uudenmaan hyvinvointialueelle siirtyneissä rakennuksissa olevien Tuusulan museon taideteosten inventointi.

Palveluverkko

Palveluverkkosuunnitelman hankkeiden edistäminen on yksi sivistyksen hallinnon keskeisistä tehtävistä vuonna 2023. Monio valmistuminen on loppusuoralla, kalusteiden ja av-hankintojen kilpailutus on saatu päätökseen ja tilaukseen. Monion toimintakulttuuria luodaan aktiivisesti eri toimijoiden yhteistyössä.

Tuusulanjärven kampuksen rakentaminen etenee aikataulussa, ja kalustesuunnittelu on edennyt hankintavaiheen aloitukseen. Tuusulanjärven kampuksen toimintakulttuurin muutoksen tueksi on käynnistynyt henkilöstövalmennus.

Riihikallion hankkeessa on tehty päätös urakoitsijavalinnasta ja rakentaminen alkaa huhtikuussa. Kalustesuunnittelu on valmistumassa ja voidaan edetä kohti hankintamuodon valintaa.

Rykmentinpuiston kampuksen sopimukset on allekirjoitettu. Käyttäjäsunnittelu ja rakennuslupasuunnittelu on käynnissä. Tontin luovutus on maaliskuun alussa ja rakennuslupa on tavoitteena jättää sisään toukokuussa.

Rykmentinpuiston päiväkotioption käyttämisestä tehtävää päätöstä on valmisteltu selvitystyöryhmässä.

Peltokaaren päiväkodin käyttäjäsunnittelu etenee ja hanke on aikataulussa. Kalustehankintaa on päätetty edistää varhaisen vaiheen kilpailutuksena.

Kulttuurin ja varhaiskasvatuksen palveluverkon kehittäminen jatkuu Etelä-Tuusulan osalta ja siihen liittyvä selvitystyö on käynnissä ja etenee päätöksentekoon kesäkuussa.

Palveluverkon laadun seuraamiseksi varhaiskasvatuksen ja oppimisen palvelualueiden henkilöstölle ja vuosiluokkien 2, 4, 6 ja 8 oppilaille toteutettiin maaliskuussa Tilat ja toimintakulttuuri –kysely, jonka tuloksia hyödynnetään yksiköiden kasvu- ja oppimisympäristöjen kehittämisessä.

Terveiden ja turvallisten oppimis- ja työympäristöjen varmistamiseksi sekä sisäilmaongelmariskien pienentämiseksi teemme aktiivisesti yhteistyötä Kasvun ja ympäristön toimialueen kanssa. Kohdekohtaiset työryhmät ovat kokoontuneet alkuvuonna säännöllisesti. Kuntakohtainen työryhmä on kokoontunut maaliskuussa. Sovittujen sisäilmakorjausten toteuttaminen on myöhässä aikataulusta.

Hallinto ja kehittäminen

Sivistyksen toimintakulttuurin ja johtamisen vahvistaminen sekä laadun ja arvioinnin kehittäminen yhdessä palvelualueiden kanssa on edistetty alkuvuodesta 2023. Olemme järjestäneet toimialueen esihenkilöiden ja hallinnon yhteisiä kehittämissaamuja, joissa olemme tehneet toimintaympäristön analyysin talousarviota 2024 varten ja aloittaneet sivistyksen kärkikunta-kriteeristön luomisen kaikilla palvelualueilla.

Lasten, nuorten ja perheiden hyvinvoinnin edistämiseksi olemme toimineet LANUPE-ryhmässä ja HYTE-ryhmässä. Olemme mukana laatimassa hyvinvointialueen perhekeskuksen toimintasuunnitelmaa, jonka luonnosta on valmistunut alkuvuoden aikana.

Lapsiystävällinen kunta -työ on käynnistynyt koordinaatioryhmän alkukoulutuksella helmikuussa ja valtakunnallisella koordinaattoreiden tapaamisella maaliskuussa. Kevään aikana laaditaan aikataulu ja toimintamuodot alkukartoituksen tekemiseksi kunnan eri toimialueilla ja lasten ja nuorten kuulemisen toteuttamiseksi.

OPPIVA-verkoston kehittämispäivät tammikuussa kokosivat yhteen laajan valtakunnallisen joukon kasvatus- ja sivistysvaikuttajia. OPPIVA-verkostossa Tuusulan kunta on osallistunut perusopetuksen uudistusta koskevan kannanoton laatimiseen. Kannanoton tarkoituksena on pyrkiä vaikuttamaan tulevan hallitusohjelman koulutuspoliittisiin linjauksiin. Verkoston koulutukset ovat olleet varhaiskasvatuksen ja oppimisen palvelualueen henkilöstön hyödynnettävissä.

Tuusulan kunta osallistui näytteilleasettajana valtakunnallisille opetus- ja kasvatustalouden Educa-messuille 27.–28.1.2023 Helsingin Messukeskuksessa. Osallistumisella edistimme Tuusulan vetovoimaisuutta kasvatus- ja koulutusalan kuntatyönantajana.

Kuntaliiton Verkstoperuskoulu –hanke käynnistyi valtakunnallisissa seminaareissa. Olemme edistäneet Tuusulan ruotsinkielisen varhaiskasvatuksen ja opetuksen jatkumoa aloittamalla selvitystyön mahdollisuuksista lisätä ruotsin kielen oppimisen mahdollisuuksia suomenkielisessä perusopetuksessa.

Tuusulan kunta on mukana valtakunnallisessa Kansallisten dialogien ohjausryhmässä. Järjestimme Halosenniemiessä 9.3. dialogin teemasta epävarmuudessa eläminen. Keskustelun kirjauksia hyödynnetään valtionhallinnon kehittämistyössä.

Toimialueelta osallistui 7 hengen ryhmä maaliskuun lopussa Lontoossa Euroopan suurimmille opetusteknologian BETT-messuille yhteistyössä valtakunnallisen OPPIVA-verkoston kanssa. OPPIVA-verkoston Nordic BETT-tapahtumassa verkostoiduimme pohjoismaisten toimijoiden kanssa. Messuilla tutustuimme opetusteknologian uusimpaan tarjontaan ja osallistuimme koulutusalan luennoille. Kehittämiseen suunnatuista valtionavustuksista keskeisimpiä alkuvuoden toteutuksia toimialueella ovat

olleet

- XR-museon toteutuksen aloittaminen
- Varhaiskasvatuksen laadun, arvioinnin ja johtamisen kehittämisen jatkuminen sekä lasten tuen kehittäminen
- Tasa-arvoisten oppimisen mahdollisuuksien kehittäminen jatkuu varhaiskasvatuksessa ja perusopetuksessa Covid-rahoituksella ja tasa-arvorahoituksella
- Oppimisen digitaalisten muotojen kehittäminen jatkuu Uudet lukutaidot -hankkeessa
- Oppilaiden maksuttoman kerho- ja harrastustoiminnan kehittämisen jatkaminen

Urheilukeskuksen saama merkittävä valtion avustus Monitoimihallin ja sen ympäristön kehittämiseen

Ruokapalvelut

Alkuvuodelle ajoittui usean ammattiliiton järjestämiä lakkoja. Vaikutuksia ruokapalveluiden kustannuksiin ja tarjontaan aiheutti erityisesti kaupanalan lakko. Lakkoon varautuminen aiheutti ruokalistamuutoksia ja vararuokajärjestelmän käyttöönoton. Tukkuliikkeiden toimitusvaikeudet aiheuttivat myös toimipaikkoihin ylitöitä, kun tukkukuljetuksien aikataulut eivät pitäneet paikkansa ja kuormia vastaanotettiin työaikojen ulkopuolella. Ruokapalveluiden varautumissuunnitelma käyttöönotettiin useamman häiriön osalta ja suunnitelma todettiin toimivaksi.

Toimintaympäristössä tapahtui kasvua, kun alkuvuodesta avautuivat Neitoperhon ja Rykmentintien päiväkodit.

Monion käyttöönottoa on suunniteltu alkuvuoden aikana. Alkuvuoteen on ajoittunut hankintojen suunnittelua, henkilöstön profilointia ja rekrytointia sekä kassajärjestelmän tilaus.

Uuden tuotannonohjausjärjestelmään käyttöönotto ruokatuotteiden, erityisruokavalioiden sekä välitystavaroiden osalta on toiminnassa. Tuotannonohjausjärjestelmän hävikkiosio otettiin käyttöön tammikuussa. Käyttöönotto on sujunut ongelmitta. Tuotannonohjausjärjestelmään on lisäksi alkuvuoden aikana rakennettu Catering-tilaus osio, jonka kautta kahvitustilaukset sekä retkievästilaukset välittyvät keskuskeittiölle sekä Web-ruokalistat kokonaisuus. Käyttöönotto tapahtuu kevään aikana.

Maaliskuussa tuotantokeittiöllä vieraili kouluruokailuryhmäläisiä 9 koululta. Yhteensä oppilaita oli yli 100 ja oppilaiden kanssa tuotantokeittiöön kävi tutustumassa opettajia ja rehtoreita. Vierailu koostui toimintapisteistä, joissa oppilaat osallistuivat ruokalistan suunnitteluun, tulevaisuuden koululounaan visiointiin, ja oppilaat saivat tehdä oman hedelmäsalaatin. Lisäksi oppilaat pääsivät arvioimaan maistatuspisteellä salaattipöytään kehitettyjä uusia tuotteita. Tuotantokeittiön kierroksella tutustuttiin Tuusulan tapaan valmistaa kouluruokaa.

Investoinnit ovat edenneet suunnitellusti. Klaavonkallion päiväkodin keittiölle hankittavan yhdistelmäuunin kilpailutusasiakirjojat ovat valmiit ja kilpailutus on alkanut. Uunin asennus on suunniteltu kesäkuulle.

Rykmentinpuiston tuotantokeittiön perusparannus on edennyt suunnitteluvaiheeseen ja toteutus tapahtuu kesällä.

Kulttuuri

Palvelualue

Vastuuhenkilö: Kulttuuri- ja museotoimenjohtaja Ulla Kinnunen

Palvelualue sisältää seuraavat palveluyksiköt

Kirjasto

Kulttuuri- ja museopalvelut

Olennaiset tapahtumat palvelualueella tammi-maaliskuussa 2023

Kulttuuripalveluiden alkuvuosi on käynnistynyt vilkkaasti. Kävijämäärät kirjastoissa ja museoissa ovat olleet kasvavat ja valtaosa tapahtumista loppuunmyytyjä.

Tuusulan kirjasto siirtyy yhdessä muiden Kirkes-kirjastojen kanssa avoimen lähdekoodin Koha-kirjastojärjestelmän käyttäjiksi syyskuussa 2023. Käyttöönottoprojekti on edennyt suunnitelman mukaisesti. Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta myönsi 16.2. avustukset kulttuuri- ja taidetoimintaan vuodelle 2023. Toimijoille myönnettävien avustusten kokonaissumma oli 125 000 euroa. Tukea myönnettiin 55 kulttuuri- ja taidealan toimijalle.

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta myönsi Vuoden tuusulalainen kirjoittaja 2023 -tunnustus-palkinnon Silja Sillanpäälle, joka on työskennellyt ansiokkaasti lastenkulttuurin hyväksi.

Virtuaali-Tuusulan uudistettu versio julkaistiin helmikuussa. Sivustolla pääsee tutustumaan Tuusulan monipuoliseen historiaan ja kehitykseen.

Alkuvuonna saatettiin loppuun Keski-Uudenmaan hyvinvointialueelle siirtyneissä rakennuksissa olevien Tuusulan museon taideteosten inventointi.

Kirjasto

Palveluyksikkö

Vastuuhenkilö: Kirjastotoimenjohtaja Annastiina Louhisalmi

Palveluyksikön olennaiset tapahtumat tammi-maaliskuussa 2023

Kirkes-kirjastot siirtyvät avoimen lähdekoodin Koha-kirjastojärjestelmän käyttäjiksi syyskuussa 2023. Käyttöönottoprojekti on edennyt suunnitelman mukaisesti. Käyttöönottoprojektia vetää projektipäällikkö, jonka palkkakustannukset jaetaan Kirkes-kirjastojen kesken. Alkuvuodesta on myös teetetty Koha-kirjastojärjestelmän tietosuojavaikutusten arviointi.

Tuusulan kirjastojen alkuvuosi on käynnistynyt erittäin vilkkaasti. Kävijämäärä on noussut 30 % edelliseen vuoteen verrattuna. Osittain kävijämäärän nousuun on vaikuttanut eduskuntavaalien ennakköäänestys, mutta koko maaliskuu on ollut kirjastoissa poikkeuksellinen vilkasta. Pääkirjastossa käy keskimäärin päivässä yli 1000 kävijää. Lainausta on kasvanut 7 % edelliseen vuoteen verrattuna. Myös Kulttuurikasvatussuunnitelmia on toteutettu aktiivisesti ja lapsiryhmiä on vierailut runsaasti kirjastossa.

Eduskuntavaaleihin liittyen pääkirjastossa järjestettiin vaalipaneeli 15.3., johon osallistuivat kuuden

puolueen paikalliset eduskuntavaaliehdokkaat. Myös kirjaston Kohti eduskuntavaaleja –demokratiahanke käynnistyi uudestaan maaliskuussa, kun hankkeessa aloitti uusi hanketyöntekijä irtisanoutuneen tilalla.

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta myönsi Vuoden tuusulalainen kirjoittaja 2023 – tunnustuspalkinnon Silja Sillanpäälle, joka on työskennellyt ansiokkaasti lastenkulttuurin hyväksi. Palkinnonjakotilaisuus järjestettiin pääkirjastolla 18.3.2023.

Aluehallintovirasto myönsi kirjaston ja työllisyyspalveluiden yhteiselle Sana haltuun –hankkeelle 45 000 euron avustuksen. Hanke käynnistyy syksyllä 2023.

Kirjasto	TP 2019	TP 2020	TP 2021	TP 2022	TA 2023	Tot 31.3.
Lainat kpl	489 253	423 476	406 475	495 911	500 000	138 053
Käyntien määrä, fyysinen	321 412	229 942	185 933	290 840	300 000	98 063
Tapahtumat	264	181	154	252	200	-
Tapahtumien osallistujamäärä	7 790	5 660	3 618	4932	6 000	-
Käyttäjäkoulutukset ja vinkkaukset	119	110	88	154	180	-
Käyttäjäkoulutuksien ja vinkkauksien osallistujamäärä	2 683	2 814	2 494	3500	3 000	-

Museo- ja kulttuuripalvelut

Palveluyksikkö

Vastuuhenkilö: Kulttuuri- ja museotoimenjohtaja Ulla Kinnunen

Palveluyksikön olennaiset tapahtumat tammi-maaliskuussa 2023

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta päätti kokouksessaan 16.2.2023 kulttuuri- ja taideavustuksista vuodelle 2023. Avustusten hakijoita oli 58 ja saajia 55.

Tuusula, Järvenpää ja Kerava saivat Opetus- ja kulttuuriministeriöltä miljoonan euron avustuksen virtuaalisen museokeskuksen suunnitteluun ja toteutukseen. Alkuvuonna rekrytoitiin hankkeeseen kolme työntekijää, jotka aloittavat työnsä 1.4.

Virtuaali-Tuusulan uudistettu versio julkaistiin helmikuussa. Sivusto johdattaa tutustumaan Tuusulan monipuoliseen historiaan ja kehitykseen. Sivustolla on yhdeksän teemakokonaisuutta, jotka esittelevät muun muassa Tuusulanjärven ympäristöä, Jokelan ja Kellokosken historiaa sekä Hyrylän seutua.

Alkuvuonna saatettiin loppuun Keski-Uudenmaan hyvinvointialueelle siirtyneissä rakennuksissa olevien taideteosten inventointi.

Vuoden ensimmäiset viikot Halosenniemessä oli vielä esillä suuren suosion saanut näyttely Soiva Halosenniemi. Tammikuun lopussa avattiin näyttely ”Myllykylän sinisilmäinen ja valkotukkainen – Maija Halonen 150 vuotta”. Erkkolan vuoden aloitti tuusulalaisen muotoilijan Helena Tynellin tuotantoa esittelevä näyttely Helena Tynell: Rakkaudesta lasiin – ja valoon.

Perinteinen Skidiviikko järjestettiin maalikuussa. Minä Elän -klubin tapahtumat Halosenniemessä myytiin loppuun.

Museo- ja kulttuuripalveluiden työ- ja kokoelmatilaa koskevia selvityksiä jatkettiin.

Museo	TP 2019	TP 2020	TP 2021	TP 2022	TA 2023	Tot 31.3.
Yleisö- ja opetuspalvelut, kävijät	9 753	5 837	5 800	9 482	6 000	415
Yleisö- ja opetustapahtumat, tapahtumamäärä	351	194	171	533	200	12
Näyttelykävijämäärä museoissa	58 292	43 000	27 978	45 537	50 000	5356

Yleinen kulttuuritoimi	TP 2019	TP 2020	TP 2021	TP 2022	TA 2023	Tot 31.3.
Tapahtumat ja projektit osallistujamäärä yhteensä (ei lastenkulttuuri)	15 765	6 638	10 545	15 289	13 000	245
joista oma tuotanto	1 247	3 641	1 877		1 500	3
joista verkostoyhteistyö	14 518	3 544	8 668		11 500	

Tapahtumien määrä			76	73	75	3
verkkotapahtumat, näyttökerrat		10329	2 414			
verkkotapahtumien määrä		5	14			
Lastenkulttuuritapahtumat, osallistujamäärä	6 482	1 428	897	4617	6 000	365
joista oma tuotanto	3 937	1 428	897		5 000	
joista verkostoyhteistyö	2 545				1 000	
Lastenkulttuuritapahtumien määrä	127		24	102	100	16
verkkotapahtumat, näyttökerrat		8266	11 687			
verkkotapahtumien määrä		1	13			
KÄVIJÄT YHTEENSÄ	22 247	8 066	11 442	19 904	19 000	610

IT-museo

Palveluyksikkö

Vastuhenkilö: Kulttuuri- ja museotoimenjohtaja Ulla Kinnunen

Palveluyksikön olennaiset tapahtumat

Museon toiminta on alkuvuonna toteutunut suunnitelmien mukaan. Talvitapahtumat ovat kiinnostaneet asiakkaita odotetusti.

Vapaa-aika

Palvelualue

Vastuuhenkilö: Vapaa-aikapalveluiden päällikkö Risto Kanerva

Palvelualue sisältää seuraavat palveluyksiköt

Alueellinen nuorisotyö ja tapahtumapalvelut

Liikuntapaikat ja ulkoilupalvelut

Uimahalli ja terveysliikuntapalvelut

Olennaiset tapahtumat palvelualueella tammi-maaliskuussa 2023

- Ennaltaehkäisevän nuorisotyön ohjaajat kokevat, että nuorilla selkeä tarve keskusteluun aikuisen kanssa ja keskustelut aiheet ovat usein arkisia asioita. Tarve on myös konkreettiseen tukeen ja palveluohjaukseen
- Nuorilta pyydetään palautetta ja ehdotuksia mm. nuorisotalojen ja alueen viihtyvyyden lisäämiseksi ja nuorten saamiseksi osaksi yhteisöä
- Avustuksien kokonaisuuden suunnittelu ja päivitystyö käynnistyi kuntatasoisesti
- Tuusulanjärven talviliikunta keräsi taas valtavasti ulkoilijoita alueelle. Vilkkaimpina päivinä liikkujia laskettiin olevan yli 10 000. Oheispalveluiden ja liikenteen sujuvuuden merkitys nousee tärkeäksi asiaksi suositussa matkailukohteessa
- Luonnonjääkenttien ylläpito oli vaihtelevan sään vuoksi haastavaa. Latukausi kesti 13 viikkoa, ensilumen ladun kausi jatkui vielä huhtikuussa
- Uimahallin kävijämäärät ovat kasvaneet edellisvuodesta 20%. Liikuntaryhmien kävijämäärät lisääntyvät pikkuhiljaa kohti koronaa edeltäviin vuosiin
- Uimahallin märkätiloille ja rakenteisiin suunnitellaan tehdyn kuntokartoituksen pohjalta perusteellista korjausremonttia. Korjaus sulkee uimahallin normaalia pidemmäksi aikaa, arviovuosi toteutukselle 2024.
- Monitoimihallin kilpailutus on käynnissä, hanke muuttaa urheilukeskusta ja alueen palvelutoimintaa merkittävästi. Hallin ympäristö suunnitellaan ja toteutetaan hankkeen yhteydessä kunnan hankkeena (Urkka-aukio, P-alue ja lähiliikunta-alue)
- Tuusulan kunta palkitsi Topi Raitasen parhaana urheilijana ja valitsi liikunnan ja urheilun tunnustuspalkinnon saajaksi Raimo Stenvallin

Liikuntapaikat ja ulkoilupalvelut

Palveluyksikkö

Vastuuhenkilö: Työnjohtaja Jaska Vilen

Palveluyksikön olennaiset tapahtumat tammi-maaliskuussa 2023

Talvikauden jatkuva sään vaihtelu pakkasen ja lämpöasteiden välillä toi haasteen talviliikuntapaikkojen ylläpidolle, erityisesti ulkojälle. Ulkojääkenttien sekä Jokelan urheilukeskuksen kaukalon/kenttien jäädytykset aloitettiin loppuvuodesta -22. Kunnossapito kesti noin 10 viikkoa, kausi päättyi viikolla 9.

Tuusulanjärven monitoimiradan ylläpito aloitettiin joulukuussa jään kantavuuden mittauksilla. Kauden kestäessä rata saatiin lopulta yhdistettyä Järvenpään, yhteistyössä Järvenpään liikuntapalveluiden kanssa. Radan ylläpito loppui maaliskuun puolivälissä. Tulevalle kaudelle yhteistyötä kehitetään ja parannetaan tuusulanjärven ylläpitotiimin sekä Järvenpään liikuntapalveluiden kanssa. Työssä onnistuttiin hyvin. Tuusulanjärven ylläpitotiimi on panostanut kulloiseenkin sääolosuhteeseen sopivan kaluston hankintaan.

Hyrylän urheilukeskuksessa ensilumenteko aloitettiin marraskuun loppupuolella yhteistyössä Tuusulan Voima-Veikkojen kanssa. Luonnonlumilatuja saatiin valmiiksi joulukuun puolivälissä, kauden kestäessä noin 13 viikkoa. Luonnonlumilatuksen ylläpito lopetettiin maaliskuun puolella välissä, lukuun ottamatta Sikokallion reittiä, joka suojaisuuden takia kestää muita latureittejä pidempään. Ensilumenladun sekä Sikokallion reitin ylläpito jatkuu urheilukeskuksessa huhtikuun puolelle. Vaihtelevan sään sekä lumitilanteen johdosta lisälatujen ylläpito mm. pelloille ja päiväkotien läheisyyteen jäi vähäiseksi.

Jäähallikausi on sujunut häiriöttä. Hiihtolomaviikolla Tuusulan jäähalleissa järjestettiin yli 50 tuntia yleisöluisteluvuoroja. Jäähalliyhtiö vastaa jatkossa jäähallien toiminnasta, palvelusopimusta valmistellaan uusi tilanne huomioiden.

Talviajan ylläpidettävät tekonurmikentät olivat paria yksittäistä päivää lukuun ottamatta normaalikäytössä runsaista lumisateista huolimatta. Jokelan tekonurmen uusiminen edennyt kilpailutukseen. Urakka aikataulutetaan luonnonnurmikaudelle, jotta rakentamisesta olisi mahdollisimman vähän häiriötä kenttien käyttäjille.

Kellokosken uimarannalle alkutalvesta valmistuneen talviuintipaikan kausi sujunut hyvin. Palvelusta vastaa Kellokosken Alun talviuintijaosto. Talviuintikausi Kellokoskella päättyy 16.4. jonka jälkeen sähköt puretaan kunnan myyntiin tulleesta kiinteistöstä ja paikalla ollut pukukoppikontti poistetaan kesän ajaksi. Kiinteistön myynnin johdosta alueelle tehdään uusi sähköliittymä, jolla mahdollistetaan jatko myös tuleville vuosille. Rusutjärven talviuintipaikka valittiin vuoden talviuintipaikaksi.

Metsäpirtillä kevättalven aikana suoritettiin tilojen ja piha-alueiden huoltamista ja kunnossapitoa. Suunnitelmat ja tarjouspyyntö tilojen lukitusjärjestelmän uusimiseen sekä yhteensovittaminen tilanvaraus- ja hälytinsäätöjärjestelmään on käynnissä. Suunnitteilla on myös Metsäpirtin tilojen sisään- ja uloskirjautumisen muuttaminen huollon ja siivouksen tehostamiseksi.

Uimahalli- ja terveystoimintapalvelut

Palveluyksikkö

Vastuuhenkilö: Uimahallin esimies Pasi-Jussi Hyytinen

Palveluyksikön olennaiset tapahtumat tammi-maaliskuussa 2023

Uimahallin kävijämäärä lisääntynyt n. 20 % edellisvuodesta. Kävijämäärät ovat jo lähes samalla tasolla kuin ennen koronaa. Myös liikuntaryhmien kävijämäärät lisääntyvät pikkuhiljaa kohti koronaa edeltäviin vuosiin.

Syksyllä 2022 tehdyn kuntoarvion perusteella uimahallilla joudutaan tekemään perusteellisempia korjaustöitä märkätiloissa, allastiloissa sekä myös rakenteissa. Tulevat korjaukset vaativat uimahallin pidempiaikaista sulkemista. Suunnitteluun haetaan määrärahaa (määrärahamuutos) vuodelle 2023 ja remontin toteutukselle vuodelle 2024. Kahvion ja lipunmyynnin remontti siirtyy tehtäväksi isomman remontin yhteyteen, vuodelle 2024.

Lipunmyynnin ahtaus ja toimimattomuus nousi esille myös asiakastyytyväisyyskyselyssä. Muiden tilojen osalta kyselyssä asiakkaat olivat 90 % erittäin tai melko tyytyväisiä uimahallin tiloihin ja tilojen toimivuuteen. Ruuhka-aikoina allastilojen ahtaus nousi kyselyssä esille.

Asiakastyytyväisyyskyselyssä virtuaalivesijumppa on osoittautunut suosituksi palveluksi ja sai paljon positiivista palautetta. Vastaavanlaisia palveluita toivottiin tulevaisuudessa lisää. Tilojen ahtaus ja terapia-altaan suuri käyttöaste sekä eri käyttäjäryhmät käyttäjäryhmät aiheuttavat myös haasteita virtuaalivesijumppan käytössä, tämä ilmeni myös kyselyn vastauksissa.

Linja-autoterminaalien ja Rykmentinpuistoon johtavan tien rakentaminen alkaa keväällä. Uimahallin toimintaa eniten haittaavat työt tehdään heinäkuussa uimahallin ollessa suljettuna. Nykyiset parkkipaikat poistuvat käytöstä remontin alettua. Väliaikainen parkkipaikka on käytössä remontin aikana.

Liikkumis- ja elintapaneuvontaa jatketaan hankkeen päätyttyä hyvinvointivalmennuksen muodossa. Hanketulokset puoltavat toiminnan kannattavuutta ja tuloksellista vaikuttavuutta. Liikkumislähetteen osalta yhteistyö jatkuu Keusoten ja työterveyshuollon kanssa. Ryhmävalmennusta tarjotaan aikaisemmin kehitetyn mallin mukaisesti, myös uusille ryhmille kohdentaen. Ryhmiä ovat mm. Nuorten starttipaja ja kuntouttava työtoiminta.

Alueellinen nuorisotyö ja tapahtumapalvelut

Palveluyksikkö

Vastuuhenkilö: Alueellisen nuorisotyön päällikkö Piia Helin

Palveluyksikön olennaiset tapahtumat tammi-maaliskuussa 2023

Alueellisessa nuorisotyössä vuosi on alkanut perustoimintojen ympärillä. Toiminnassa on keskitytty ennaltaehkäisevään työhön, erityisesti nuorisotilojen aukipitämiseen. Nuorilla selkeä tarve keskusteluun aikuisen kanssa ja keskustelut liikkuvat arkisista asioista tuen tarpeeseen ja palveluohjaukseen. Vaikka isoja ongelmia ei ole ollut, osassa Tuusulan alueita on ollut havaittavissa nuorilla levotonta käyttäytymistä ja nuorisoilmiöiden esiin tulemistä muun muassa päihteidenkäytön ja ilkeiden sekä väkivallan osalta. Nopealla puuttumisella yhteistyössä eri toimijoiden kanssa on näihin reagoitu ja asianmukaisesti viety eteenpäin.

Yhteisöllinen nuorisotyö on yhteisöllisyyttä rakentavaa ryhmien kanssa tehtävää tavoitteellista kasvatus- ja ohjaustyötä. Tavoitteena on pystyä tukemaan lapsen ja nuoren sosiaalisia suhteita sekä yksilöllisiä tarpeita. Yhteisöllisen nuorisotyön muotoja ovat:

- nuorisotilatyö
- osallistava työ
- jalkautuva nuorisotyö
- ryhmänohjaus
- koulunuorisotyö
- pelitoiminta

Hyrylän alueen Pop Up -nuorisotilan kävijämäärät ovat pysyneet tasaisesti samassa syksyyn 2022 verrattuna. Pop Up -tila suljettiin helmikuun lopulla. Nuorille tämä oli iso asia ja puhututti paljon. Myös Mikkolan koululla on jatkettu tiistai iltaisin toimintaa 5-6luokkalaisille. Riihikallion alueella alkuvuosi on lähtenyt rauhallisesti käyntiin. Salivuorot ovat olleet hyvin suosittuja ja nuoret ovat toivoneetkin toista salivuoroa. Nuorisotilalla illat ovat pääsääntöisesti olleet rauhallisia ja nuoria illoissa on 35-60 väliltä. Lahelan Tertussa on ollut rauhallista. Nuorten kanssa käydään paljon yksilökeskusteluja ja nuoria osallistetaan muun muassa somen kautta vaikuttamaan talotoimintaan. Jokelassa nuorisotalolla nuoret käyttäytyvät hyvin ja heidän kanssaan on mukava ja helppo järjestää erilaista toimintaa. Talolla on tehty paljon töitä sen eteen, että nuorilla olisi mahdollisimman turvallinen olo tulla nuorisotalolle. Keskusteluja nuorten kanssa käydään usein ihan ajankohtaisista asioista. Nuorelle pyritään antamaan hänen tarvitsemansa aika. Osalle se on pleikkarin peluu, osalle lautapelit, tai ihan vain vapaata keskustelua. Kellokoskella taloillat ovat olleet rauhallisia. Erityisiä ilmiöitä ei ole noussut esiin. Tyttöjen illat yhteistyössä seurakunnan kanssa ovat olleet nyt kevään säännöllisiä ja tyttöjä on ollut vaihteleva määrä. Tytöt ovat tykänneet, kun ovat saaneet olla keskenänsä nuorisotalolla.

Talven säistä ja nuorten vähäisen ulkona liikkumisen johdosta jalkautumisen sijaan on vastattu vanhempainyhdistyksen toiveeseen pitää nuorisotila auki perjantaisin Riihikallion alueella. Tämä on rauhoittanut koulun liikuntasalin ympärillä tapahtuvia häiriöitä niin ulkona kuin sisätiloissakin. Toimintaa järjestetään nuorisotiloilla nuoria osallistaen, minkä toivotaan houkuttelevan nuoria osallistumaan. Nuorilta pyydetään palautetta ja ehdotuksia talon ja alueen viihtyvyyden lisäämiseksi ja näin saisimme nuoret osaksi yhteisöä. Jokelan alueella haasteeksi on noussut kaveriporukoiden laaja ikähaarukka. Tämän vuoksi nuoret, jotka eivät pääse ikänsä puolesta nuorisotaloille, aiheuttavat haasteita nuorisotilan ulkopuolella. Alueilla tehdään huoltajien kanssa tiivistä yhteistyötä. On hyvä saada vanhemmille tietoa, missä heidän lapsensa liikkuu ja millaisia ilmiöitä nuoriso-ohjaajat havainnoivat nuorten keskuudessa.

Xroc HQ -pelitalon kanssa on yhteistyössä järjestetty pelitoimintaa keskiviikkoisin. Tilassa on käytössä 10 pelikoneita, kahdet virtuaalilasit ja biljardipöytä. Nuoria käy toiminnassa vaihtelevasti, mutta useimmiten kaikki koneet ovat käytössä. Nuorten D&D-pöytäroolipelaamisen pienryhmätoimintaa on pidetty nuorisotalo Tertussa joka tiistai. Pienryhmän tavoitteina ovat olleet osallistaminen ja ryhmäytyminen. Myös sosiaalisten suhteiden vahvistaminen ja mielekkään toiminnan tuottaminen asiasta kiinnostuneille 13-18-vuotiaille nuorille on tärkeä osa toimintaa.

Koulunuorisotyö on tärkeä osa Hyrylän koulukeskuksen toimintaa. Ruokavälitunnin aikana kohdataan nuoria, on visoja ja kisoja. Joka viikko noin 160 oppilasta osallistuu toimintaan. Tiistaisin koulunuorisotyötä tehdään Keudan oppilaitoksessa. Nuoriso-ohjaaja on tavattavissa ja tilanteen mukaan järjestetään pelejä ja muita aktiviteetteja. Koulun liikuntasali on myös käytössä ja opiskelijat pääsevät pelailemaan. Ohjaamon Etsivä nuorisotyöntekijä on myös välillä mukana ja toimintaa järjestetään yhdessä. Opiskelijoita mukana toiminnassa on viikoittain 10-30.

Riihikalliossa koulunuorisotyö on sujunut hyvin koko alkuvuoden, kasvatusohjaajan kanssa pidetään sisävälitunteja yläasteikäisille. Kasvatusohjaaja on myös ollut osallisena nuorten illoissa Kertsillä. Kuulumisia vaihdetaan kasvatusohjaajan kanssa lähes päivittäin. Tukaritoiminta on ollut aika vähäistä, joten sitä pyritään lisäämään. Torstaisin Hyökkälän koululla on hiljainen välitunti sosiaalisia tilanteita karttaville nuorille. Koulunuorisotyö on sisältänyt myös yhden luokan ryhmäytyksen alkuvuodesta luokkahengen parantamiseksi. On yksilökohtaisia sekä entistäkin tiiviimpää yhteistyötä kouluhenkilökunnan ja kotien välillä. Koulun kanssa tehtävä yhteistyö on Jokelassa kehittynyt niin, että nuoriso-ohjaajat ovat olleet mukana koululla tapahtuvissa selvittelyissä, jotka koskevat nuorten välisiä ristiriitoja. Lisäksi nuoriso-ohjaajat ovat aktiivisesti mukana kehittämässä myös koulujen ja kotien välistä yhteistyötä. Vanhempainiltoihin ja koulujen järjestämissä tapahtumiin osallistutaan. Kellokoskella koululla käydään torstaisin ja jalkautumista tehdään koulun sisätiloissa ja kasvatusohjaajan apukäsinä välituntitoiminnassa. Koulussa myös opettajille tarjotaan mahdollisuuksia pyytää apua ja nuorten kanssa käydään kahdenkeskeisiä keskusteluja.

Yhteiskunnallisella nuorisotyöllä huolehditaan siitä, että resurssit, tarpeet sekä tavoitteet kohtaavat ja mahdollistavat osaltaan laadukkaan nuorisotyön. Se on hallinnollisella tasolla tehtävää työtä, jonka tavoitteena on parantaa lasten ja nuorten asemaa ja vaikuttamismahdollisuuksia yhteiskunnassa sekä toimiminen paikallisissa ja valtakunnallisissa verkostoissa. Työhön kuuluu myös palveluiden arviointia sekä kehittämistä. Yhteiskunnallisen nuorisotyön muotoja ovat:

- turvallisen toimintaympäristön luominen ja ylläpito
- palveluohjaus
- osallisuus ja vaikuttamiskasvatus
- nuorisovaltuusto

Tuusulan uuden nuorisovaltuuston järjestäytymisviikonloppu sisälsi koulutusta, perehdytystä ja järjestäytymiskokouksen. Yleiskokoukset pidetään kerran kuukaudessa. Tämän lisäksi nuorisovaltuuston hallitus, tapahtuma- ja markkinointiryhmä, asiakirjatyöryhmä, sekä budjettiryhmä on kokoustanut 1-2 kertaa kuussa. Jäsenet ovat osallistuneet myös lautakuntakokouksiin ja seminaareihin. Nuorisovaltuusto toimii aktiivisesti ja suunnitelmallisesti.

Nuorisovaltuuston toiminta aktivoi nuoria vahvasti vaikuttamis- ja osallisuustoimintaan kuntatasolla, sillä nuoret pääsevät mukaan myös vaikuttamaan ja päätöksentekoon. Nuorisovaltuusto suunnittelee käyntiä eduskuntatalolle vaalien jälkeen. Valtuusto on suunnitellut myös ryhmäytyspäivää, jonka yhteydessä järjestetään erilaisia koulutuksia. Kuuma-kuntien nuorisovaltuuston ohjaajat kokoustivat kerran tammikuussa ja kerran maaliskuussa. Kellokosken alueella muutamia nuoria on ohjattu ohjaamon ja etsivän nuorisotyön piiriin, kun nuorilla on ollut tarve saada apua niin asunnon etsinnässä kuin Kela-asioissakin.

Kohdennettu nuorisotyö vastaa nuorten omiin, yksilöllisiin tarpeisiin. Se on yksilöllistä kasvatus-, ohjaus- ja

neuvontatyötä, jonka tavoitteena on tukea lapsen ja nuoren yksilöllistä kasvua ja vastuunottoa, itsenäistymistä sekä osallisuutta. Tämä on tavoitteellista toimintaa, jossa elämönhallintataidot ja sosiaalinen vahvistaminen ovat keskiössä. Kohdennetun nuorisotyön muotoja ovat:

- yksilökohtaukset
- räätälöidyt, yksilö- ja pienryhmätoiminta
- suunnitelmallinen yksilön tukeminen
- ankkuritoiminta

Kevätkaudella nuorilla on ollut mahdollisuus kouluttautua pelinjohtajaksi ja kantaa vastuuta johtotehtävissä mm. D&D-pienryhmässä (Dungeon&Dragons). Toiminta on otettu vastaan hyvin. Tarinat ovat vaihtuneet fantasian maailmoista hylättyyn ylikasvaneeseen avaruusasemaan, jossa sankarit seikkailevat hengissä selviytyäkseen vaarallisessa avaruushyllyssä kylmän avaruuden armoilla.

Hyrylän alueella alkuvuodesta on ollut sovittuja yksilötapaamisia ja samalla yksilökohtauksia. Ohjaamon kanssa tehdään yhteistyötä. Maaliskuussa on alkanut taas Hyrylän koulukeskuksen M-luokan pienryhmätoiminta. M-luokalla on 7-9luokkalaista, jotka tarvitsevat paljon tukea oppimisessa ja arjen haasteissa. Luokan opettajan ja avustajien kanssa suunnitellaan ohjelmaa, joka tukee oppilaita. Riihikallion alueella kasvatusohjaajan kanssa ohjataan tyttöjen pienryhmää. Ryhmän tarkoituksena on ollut vahvistaa ja kehittää tyttöjen välistä vuorovaikutusta ja yhteistyötä.

Lahelan Tertun kokoaikainen työntekijä on kohdannut ja tukenut yksilöitä suunnitelmallisesti viikoittain. Koululla tapahtuva hiljainen välitunti on alkuvuoden ollut räätälöity pienryhmälle. Nuoriso-ohjaaja on ollut myös mukana tukemassa suunnitelmallisesti yksilöä olemalla aktiivisesti yhteistyössä koulun, sosiaalitoimen ja huoltajan kanssa.

Ohjaajien tehtävänä on luoda nuoriin luottamuksellinen yhteys. Tämä on ensiarvoisen tärkeää, jotta saadaan rakennettua yhteisöllinen, osallistava ja turvallinen ympäristö. Nuoret uskaltavat tulla kertomaan ohjaajille huolistaan ja luottavat ohjaajan tukeen ja apuun. Esimerkiksi Jokelassa on herännyt huoli väkivaltaisesta käytöksestä, nuorten pelosta liikkua ulkona, heidän ahdistuksestaan ja lisääntyneestä päihteiden käytöstä. Nämä ovat asioita, joista keskustellaan paljon nuorten kanssa niin ryhmässä kuin yksilökohtauksissa.

Kellokoskella tavataan nuoria yksilökohtauksissa. Toimintamuodon tavoitteena on, että nuorilla aina mahdollisuus tavata nuoriso-ohjaaja. Nuoret ovat kokeneet, että nuoriso-ohjaajalle on helppo puhua. Tuen tarpeessa olevat nuoret ovat saaneet suunnitelmallista ja tarpeen mukaista tukemista. Nuoria autetaan myös kesätyöpaikkojen haussa. Ankkuritoiminta on ollut tauolla alkuvuoden ankkuripoliisin puuttumisen vuoksi.

Koko työyhteisö kävi tammikuussa nuorisotyöhön räätälöidyn turvallisuuskoulutuksen (Securitas), jonka keskiössä oli liikkuva nuorisotyö ja asiakkaan kanssa samoissa tiloissa tapahtuva työ. Koulutus piti sisällään myös käytännön harjoittelua.

Helmikuussa henkilöstö koulutettiin Aseman Lapset Ry:n toimesta jalkautuvaan nuorisotyöhön. Osa nuorisotyöntekijöistä on osallistunut THL:n järjestämään ”väkivallan uhka ja lumo; nuoret, jengit ja väkivalta” ja osaamiskeskus Nuoskan järjestämän ”nivelvaihe alakoulusta yläkouluun” -koulutuksiin. Muita koulutuksia olivat mm. AVI:n järjestämä ”erityisherjän nuoren kohtaaminen” ja valtiovarainministeriön ”katkaistaan syrjäytymisen polku yhdessä”.